

D E XXXXXXXXXXX Z I E

21 noiembrie 2017

mun.Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău în componența:

Președintele ședinței, judecător

Budăi Nelea

Judecători

Efros Valeri și Muruianu Ion

examinând în ordine de recurs cererea de recurs înaintată de Xîmpotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 martie 2017, în cauza civilă la demersul executorului judecătoresc Xprivind aplicarea interdicției de a părăsi țara, precum și privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permiselor de conducere în privința debitorilor Xși X,-

A C O N S T A T A T:

La data de 16.11.2016, executorul judecătoresc Xa înaintat demers privind aplicarea interdicției de a părăsi țara și privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permiselor de conducere în privința debitorilor Xși X.

În motivarea demersului a indicat că, la executorul judecătoresc X, din 22.01.2016, se află la executare dosarele de executare nr.056-527-528/2016, intentate întru executarea documentelor executorii nr.2-548/2014, emise de Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău la 18.12.2014 privind încasarea în mod solidar de la Xși X în beneficiul lui Xa sumei de 50000 lei.

Afirmă că, potrivit avizelor de recepție, debitorii Xși X au recepționat corespondența prin intermediul serviciului poștal, iar conform proceselor-verbale de ieșire la fața locului, se constată că, debitorilor Xși X le-au fost aduse la cunoștință încheierile și citațiile emise de executorul judecătoresc X.

Relevă că, acțiuni privind executarea benevolă a documentului executoriu nu au fost întreprinse pînă în prezent de către debitori, cei din urmă, eschivîndu-se în mod vădit de la executarea documentului executoriu.

Menționează că, la data de 01.11.2016, creditorul Xa depus la biroul executorului judecătoresc Xo cerere, prin care a solicitat înaintarea în privința debitorilor în instanța de judecată a demersului de aplicare a interdicției de a părăsi țara pe o perioadă de 6 luni, în urma investigațiilor și măsurilor de asigurare întreprinse s-au constatat următoarele: potrivit răspunsurilor parvenite de la instituțiile bancare s-a stabilit că, debitorii Xși X dețin conturi bancare în mai multe bănci comerciale, totodată, fiind constatată lipsa de resurse financiare suficiente pentru executarea documentului executoriu, în privința mijloacelor financiare bănești disponibile precum și cele viitoare ce vor parveni la conturile bancare sus-indicate, au fost aplicate sechestre de către executorul judecătoresc Xși executorul judecătoresc X.

Invocă că, în baza informației din Registrul bunurilor imobile al X, s-a constatat faptul că, după debitorii Xși X sînt înregistrate careva bunuri imobile cu titlu de proprietate privată, au fost aplicate sechestre de către executorii judecătorești Xși X, iar prin dispoziția nr.100 c, emisă de CTEJ Centru privind conexarea procedurilor de executare, s-a dispus efectuarea unei singure executări silite de către executorul judecătoresc X, cît și în privința bunului imobil înregistrat după debitorul X a fost aplicat sechestrul în cadrul unei cauze penale prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău.

Sustine că, prin răspunsul X din 02.02.2016, s-a constatat precum că, după debitorii Xși X sînt înregistrate mijloace de transport, în privința cărora de către executorul judecătoresc Xa fost aplicată interdicția de înstrăinare, totodată, mijloacele de transport înregistrate după debitorii Xși X, au fost anunțate în căutare, prin intermediul Sistemului de evidență a contravențiilor în domeniul circulației rutiere, de către executorul judecătoresc X.

Explică că, conform informației X din 18.02.2016, s-a comunicat că, debitorii Xși X figurează în calitate de întreprinzător individual și asociat la societățile comerciale înregistrate în Registru de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, în privința cărora au fost aplicate interdicții pentru a nu admite înregistrarea modificărilor în actele întreprinderilor sau participarea debitorilor la fondarea de noi întreprinderi.

Consideră că, la data de 30.06.2016, executorul judecătoresc s-a deplasat la domiciliul debitorului X, indicat în documentul executoriu-mun.Chișinău, str.X, ap.X, însă acesta nu a fost de găsit, însă a fost prezentă soția acestuia X, căreia i-a fost adus la cunoștință conținutul citației prin intermediul ușei închise, soția debitorului refuzînd recepționarea citației.

Indică că, la data de 16.08.2016, executorul judecătoresc s-a deplasat la domiciliul debitorului X, indicat în documentul executoriu-mun. Chișinău, str X, ap. X, însă aceasta nu a fost de găsit, însă a fost prezent fiul acesteia Iațco Adrian, căreia i-a fost adus la cunoștință conținutul citației, însă a refuzat să semneze pe copia actului prenotat, fapt consemnat în procesul-verbal din 16.08.2016 de înmînare a actelor de procedură și altor documente

Solicită de a aplica interdicția de a părăsi țara în privința debitorilor Xși X pe un termen de 6 luni, precum și aplicarea interdicției privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permiselor de conducere în privința debitorilor Xși X.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 31 martie 2017, s-a admis parțial demersul executorului judecătoresc Xprivind aplicarea interdicției de a părăsi țara, precum și privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permiselor de conducere în privința debitorilor Xși X. S-a aplicat debitorilor X, anul nașterii X, cu ultimul domiciliu înregistrat în mun.Chișinău, str.X, ap. X, și X, anul nașterii X, cu ultimul domiciliu înregistrat în mun.Chișinău, str.X, ap.X, interdicția în eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permisului de conducere. În rest, s-a respins ca neîntemeiat demersul executorului judecătoresc Xprivind aplicarea interdicției de a părăsi țara, precum și privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permiselor de conducere în privința debitorilor Xși X.

La data de 05.09.2017, Xa depus cerere de recurs împotriva încheierii primei instanțe, solicitând repunerea în termen, admiterea recursului, casarea parțială a încheierii, cu soluționarea problemei în fond și respingerea demersului executorului judecătoresc ca nefondat, neîntemeiat și inadmisibil, totodată a depus cerere privind repunerea în termenul de atac.

În motivarea recursului au indicat că, încheierea primei instanțe este neîntemeiată și ilegală, urmînd a fi casată.

Relevă că, la emiterea încheierii prima instanță s-a condus de demersul executorului judecătoresc, care prin nimic nu a întemeiat, cum și pentru ce interdicția la eliberarea actelor de stare civilă și altor acte, poate să urgenteze executarea de către debitor a cerințelor conform titlului executoriu.

Afirmă că, din demersul executorului judecătoresc rezultă că, la ziua depunerii demersului, au fost întreprinse un șir de măsuri pentru asigurarea executării, inclusive aplicarea sechestrului pe toate conturile debitorului, sechestrul pe imobil, care aparține debitorului cu drept de proprietate, sechestrul cu urmărirea mijloacelor de transport a debitorului, sechestrul pe cotele părți care îi aparțin în societăți comerciale, cu interdicția de a introduce modificări în actele fondatoare a societății, ieșirea la fața locului, în urma cărora a-a constatat, că debitorii într-adevăr locuiesc pe adresa dată.

Menționează că, debitorii într-adevăr posedă și bunuri imobile și mobile, conturi în bancă și mijloace de transport, adică sechestrul nu sunt o formalitate simplă, executorul a întreprins suficiente măsuri pentru asigurarea executării, care trebuiau să de-a rezultat, debitorii, și în particular debitorul X, nici ce cum nu împiedică executarea actului executoriu, nu se eschivează de la executare, la fel nu ascunde bunurile sale, iar faptul că, nu se prezintă la citarea executorului, nici de cum nu influențează la executarea actului executoriu, cum atât mai mult acest fapt este simplu de explicat cu munca grea pe care o are Ghelici, renumit activist pentru drepturilor omului și personalitate publică (iar din luna iulie 2017 - ca Președinte al Comisiei pentru controlul public și membru al consiliului societății civile pe lângă Președintele Republicii Moldova), este ambasador și diplomat al organizației internaționale interguvernamentale de dezvoltare economică sub egida ONU, astfel, neexecutarea actului se datorează doar din motive financiare, dar nu prin aceea, se prezintă sau nu Xla executor.

Invocă că, interdicția la eliberarea actelor de stare civilă și buletinul de identitate lui, va duce la îngreunarea activității publice și la apărare a drepturilor, însă în nici un fel nu contribuie la executarea actului executorului, acesta este unicul scop pentru care se aplică măsuri de asigurare, la fel este necesar de menționat acel caracter contradictoriu, care este indicat în art.22 alin.1 lit.v Codul de Executare, iar aplicarea acestei măsuri de asigurare, ca interdicție de a fi eliberate actele de identitate și permisul de conducere îl determină pe debitor la încălcarea unui șir de obligațiuni, prevăzute în primul rând de Legea nr.131 din 07.06.2007 „privind siguranța traficului rutier” și Legea nr.273 din 09.11.1994 „privind actele identitate din sistemul național de pașapoarte” (să dețină actul de identitate și permisul de conducere valabile), precum și s-au introdus modificări la articolul respectiv.

Explică că, nu posedă limba de stat, dar s-a semnat pentru primirea acestei încheieri, nu a înțeles despre ce este vorba și a avut nevoie de serviciile traducătorului, pe care nu l-a găsit imediat., în perioada iulie - august 2017, a lucrat în două domenii cu răspundere și urgent, are statut de diplomat și pașaport diplomatic, astfel, din cauza congestiei fără precedent a afacerilor publice nu a putut la timp să conteste încheierea.

Intimații executorul judecătoresc X, creditorul Xîn termenul fixat de instanța de recurs, nu au depus referințe.

La data de 20.11.2017, Xa depus cerere cu privire la amînarea ședinței de judecată, solicitînd amînarea examinării cererii de recurs, deoarece este antrenat într-un process la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Potrivit art.208 CPC, legiuitorul prevede condițiile privind amînarea procesului.

(1) Amînarea procesului se admite în cazul înaintării unei acțiuni reconvenționale în condițiile art.173 alin.(1) lit.b), precum și în alte cazuri prevăzute de prezentul cod.

(2) În cazul amînării procesului, instanța de judecată fixează o dată pentru desfășurarea noii ședințe, cu excepția situației prevăzute la art.12² alin.(5).

(3) Încheierea de amînare a procesului nu poate fi atacată cu recurs.

Conform art.426 CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și **fără participarea părților**.

Colegiul notează că, cererea de amînare a examinării recursului urmează a fi respinsă ca fiind nefondată, or, recursul împotriva încheierii se examinează fără participarea părților.

Studiind și analizând motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele pricinii, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră recursul întemeiat, pasibil de admis, cu casarea încheierii instanței de fond din 31 martie 2017 și cu adoptarea unei soluții noi de respingere a măsurii de asigurare a executării documentului executoriu, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art.4X, 424 și art.426 alin.(3) CPC, Curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătoria. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În baza art.425 CPC, în redacția în vigoare la ziua adoptării actului judiciar contestat, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Articolul 116 CPC prevede condițiile de repunere în termen:

(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(2) Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

(4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

(5) Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea de repunere în termen poate fi atacată cu recurs. Încheierea prin care s-a făcut repunerea în termen nu se supune recursului.

Instanța de apel reține că, având în vedere faptul că pricina a fost judecată în absența recurentului X, iar potrivit scrisorii de expediere din 31.03.2017 în adresa lui a fost expediată copia încheierii recursate din 31.03.2017 (f.d.113) și conform avizului de recepție, la data de 13.05.2017 a recepționat încheierea (f.d.114), deci, în speță, nu pot fi ignorate argumentele recurentului potrivit cărora nu a cunoscut despre existența încheierii, de aceea argumentele invocate de X sunt credibile și justifică repunerea recurentului în termen pentru exercitarea căii de atac.

Potrivit art.427 lit.c) CPC legiuitorul stipulează expres că instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Conform art.432 CPC, sunt prevăzute temeiurile declarării recursului:

(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și

libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Pentru a fundamenta concluzia enunțată instanța de recurs reține următoarele aspecte.

Cadrul legal pertinent.

În baza art.2 din Protocolul adițional nr.4 CEDO, oricine se găsește în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa.

(2) Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa.

(3) Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

(4) În anumite zone determinate drepturile recunoscute în paragraful 1 pot face obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.

Conform art.27 din Constituția Republicii Moldova, legiuitorul stipulează expres că, dreptul la libera circulație în țară este garantat. Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

În baza art.43 din Constituție este garantat dreptul la muncă și la protecția muncii:

(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sînt garantate.

Potrivit art.54 din Constituție este prevăzută restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți:

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

În virtutea prevederilor Codului de executare al Republicii Moldova nr.X3-XV din 24.12.2004 Colegiul reține:

Articolul 1. Sarcina și scopul procedurii de executare.

(1) Procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

(2) În scopul îndeplinirii sarcinii prevăzute la alin.(1), legislația privind executarea stabilește competența executorului judecătoresc, modul și condițiile de executare silită a documentelor executorii.

Articolul 5. Principiul umanismului

Modul și condițiile de punere în executare a documentelor executorii se stabilesc pe principiul respectării drepturilor omului și nu pot avea ca scop pricinuirea de suferințe fizice și morale sau de prejudicii materiale.

Articolul 7. Independența executorului judecătoresc

(1) În executarea documentelor executorii, executorul judecătoresc este independent și se supune numai legii.

(2) Orice imixtiune în activitatea de executare a documentelor executorii este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.

Articolul 10. Executarea silită

(1) Executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile.

(2) Executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condițiile legii și se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, pînă la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, pînă la achitarea dobînzilor, a penalităților sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum și a cheltuielilor de executare.

(3) Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit prezentului cod, este document executoriu.

Articolul 15. Prezentarea documentului executoriu spre executare

(1) Documentul executoriu se prezintă spre executare de către creditor.

(2) Instanța de judecată prezintă din oficiu titlul executoriu spre executare în pricinile ce țin:

a) de confiscarea bunurilor;

b) de urmărirea sumelor ce urmează a fi făcute venit la stat;

c) urmărirea sumelor încasate din contul statului, din contul întreprinderilor de stat și al celor municipale, al societăților comerciale cu capital majoritar de stat;

d) de urmărirea pensiei de întreținere;

e) de încasarea sumelor pentru repararea prejudiciilor cauzate prin vătămarea integrității corporale, prin o altă vătămare a sănătății sau prin deces, dacă repararea s-a efectuat sub formă de prestații bănești periodice;

e¹) de repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești;

e²) de repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești;

f) de restabilirea la locul de muncă și de încasarea salariului mediu pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă;

g) încasarea indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale prevăzute de lege;

h) de încasarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat.

(3) În cazurile enumerate la alin.(2), instanța de judecată expediază documentele executorii conform competenței teritoriale prevăzută la art.30 alin.(3) și (4) din prezentul cod și informează părțile despre prezentarea acestora spre executare.

(4) În cazul prezentării unui nou titlu executoriu, în condițiile art.13 alin.(4) din prezentul cod, procedura de executare continuă, actele anterioare avînd efect juridic deplin în măsura în care nu contravin dispozitivului noului titlu executoriu.

(5) Documentele executorii privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală, bugetelor unităților administrativ-teritoriale, precum și din contul autorităților/instituțiilor publice, se execută în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin [Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996](#) privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

Articolul 22. Drepturile și obligațiile executorului judecătoresc.

(1) Executorul judecătoresc este în drept:

a) să emită acte procedurale în limitele competenței prevăzute de lege;

b) să citeze, la sediul biroului său și la locul efectuării actelor de executare, debitorul și alți participanți implicați în procesul de executare;

c) să solicite și să primească gratuit pe suport de hîrtie și în regim on-line din partea autorităților publice centrale și locale, a instituțiilor (inclusiv financiare), din partea altor organizații (indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare) deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru procedura de executare orice informație care ar permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor;

d) să sesizeze autoritățile și persoanele competente referitor la faptele constatate de neconformare cerințelor înaintate legal de executorul judecătoresc;

e) să prezinte cerințe legale persoanelor fizice și juridice părți în procedura de executare în vederea întreprinderii anumitelor acțiuni de executare.

f) să intre, cu acordul debitorului sau al membrilor lui de familie adulți (iar în lipsa acordului, cu concursul organelor de drept), în încăperile ce reprezintă domiciliul sau sediul debitorului, în alte încăperi și depozite ce aparțin debitorului, precum și în cele aflate în folosința acestuia, și să le cerceteze;

g) să calculeze dobânzi, penalități, alte sume rezultate din întârzierea executării unei obligații ce decurge dintr-un document executoriu;

h) să acorde asistență părților în procedura de executare și altor solicitanți, explicându-le consecințele juridice ale actelor de procedură;

i) să concilieze părțile în faza prejudiciară și în procedura de executare;

j) să constate, la cererea persoanei interesate, fapte și stări de fapt;

k) să comunice, la solicitarea părții interesate, actele procedurale;

l) să sechestreze, să ridice, să depoziteze, să administreze și să vândă bunurile sechestrate în procesul de executare, precum și bunurile gajate;

m) să recupereze datoriile pe cale amiabilă;

n) să aplice în regim on-line măsuri asigurătorii;

o) să elibereze copii de pe actele din dosarul de executare către terți neimplicați în procedura de executare doar în condițiile legii și în baza unei solicitări scrise;

p) să primească, în condițiile legii, onorarii și taxe pentru activitățile efectuate;

q) să urmărească mijloacele bănești ale debitorului (atât în numerar, cât și de pe conturile lui bancare) și veniturile lui (salariul, pensia, bursa, alte venituri) și să exercite controlul asupra corectitudinii în executarea indicațiilor sale privind urmărirea mijloacelor bănești și a veniturilor debitorului;

r) să aplice sechestrul pe conturile debitorului și să interzică băncilor virarea oricăror sume de pe aceste conturi, solicitând instituției bancare informații despre soldul sumei din contul debitorului, existent la momentul aplicării sechestrului, cu eliberarea imediată și necondiționată a unui extras bancar și comunicat informativ;

s) să primească informația de la instituțiile bancare privind operațiunile efectuate la conturile bancare ale debitorului, procedura și modul de înregistrare a actelor parvenite de la executorii judecătorești, precum și informații din registrele accesului persoanelor la celulele (safeurile) metalice închiriate de debitor și soțul/soția acestuia;

ș) să oblige instituțiile bancare și organul fiscal să îl informeze despre deschiderea în viitor a unor conturi bancare de către debitor;

t) să urmărească mijloacele bănești și bunurile debitorului care se află la terți, inclusiv în instituții financiare;

ț) să ridice de la debitor obiectele indicate în documentul executoriu;

u) să beneficieze la timp și necondiționat de asistența organelor de drept, a organelor centrale de specialitate ale administrației publice și a autorităților administrației publice locale;

v) să interzică instituțiilor de stat, persoanelor cu funcție de răspundere, persoanelor fizice și persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, efectuarea anumitelor acte în privința debitorului sau a bunurilor lui, inclusiv a bunurilor care vor fi dobândite în viitor, care ar putea duce la împiedicarea executării, și să înainteze cerințe executorii persoanelor cu funcție de răspundere în vederea executării eficiente a documentului executoriu. **Interdicția privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere se aplică exclusiv de către instanța de judecată;**

w) să dispună anunțarea în căutare și reținerea mijloacelor de transport, să identifice bunurile debitorului;

x) să solicite instanței judecătorești, la cererea creditorului, aplicarea față de debitor a interdicției de a părăsi țara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătorești;

y) să solicite, după caz, organelor care au emis documentele executorii explicarea motivată a expunerilor dispozitive ale acestora, precum și explicarea modului și a ordinii de executare;

z) să folosească, în exercitarea atribuțiilor, mijloace de înregistrare audio, foto și video.

(2) Executorul judecătoresc este obligat să întreprindă măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii și să explice participanților la procesul de executare drepturile și obligațiile lor.

Articolul 60. Intentarea procedurii de executare.

(1) Procedura de executare se intentează la cererea creditorului urmăritor sau, în cazurile prevăzute de prezentul cod, la demersul instanței de judecată, cu prezentarea documentului executoriu spre executare.

(1¹) În cazul executării dreptului de ipotecă în temeiul contractului de ipotecă învestit cu formulă executorie, procedura de executare se intentează cu prezentarea și examinarea documentelor prevăzute la art.34 alin.(6) lit.c) din [Legea nr.142-XVI din 26 iunie 2008](#) cu privire la ipotecă.

(2) Creditorul este liber să depună documentul executoriu la orice executor judecătoresc, ținând cont de prevederile art.30 din prezentul cod.

(3) În termen de 3 zile după primirea documentului executoriu, executorul judecătoresc emite o încheiere cu privire la intentarea procedurii de executare, pe care o expediază părților în procedura de executare în cel mult 3 zile de la emitere, și propune debitorului de a executa documentul executoriu în termen de 15 zile, fără să întreprindă acțiuni de punere în executare a documentului executoriu. La încheierea cu privire la intentarea procedurii de executare va fi anexat borderoul de calcul al cheltuielilor de executare legate de plata taxei de intentare și de arhivare a dosarului de executare.

(3¹) În cazul renunțării debitorului de a executa documentul executoriu în termenul menționat la alin.(3), executorul judecătoresc continuă procedura de executare, expedind părților o încheiere în acest sens, însoțită de borderoul de calcul al altor cheltuieli de executare, cu mențiunea că suma acestora, care urmează a fi încasată de la debitor, se va stabili ulterior în condițiile legii, iar debitorului îi va expedia și copia, certificată de executorul judecătoresc, de pe documentul executoriu.

(4) Încheierea privind intentarea procedurii de executare poate fi contestată doar de debitor, în temeiul prevăzut la art.61 lit.b) și e) din prezentul cod, în instanța de judecată în a cărei circumscripție teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc.

Articolul 63. Măsurile de asigurare a executării documentului executoriu

(1) În scopul asigurării executării documentului executoriu, odată cu intentarea procedurii de executare, executorul judecătoresc este în drept:

- a) să aplice sechestru pe mijloacele bănești sau pe bunurile debitorului;
- b) să interzică debitorului de a săvârși anumite acte;
- c) să interzică altor persoane de a transmite debitorului bunuri sau de a îndeplini față de el alte obligații.

(1¹) Executorul judecătoresc este obligat să țină un registru de evidență a măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu.

(2) Încheierea privind asigurarea executării documentului executoriu poate fi contestată în instanță de judecată. În cadrul examinării cererii de contestare a aplicării măsurilor de asigurare, instanța de judecată nu poate dispune suspendarea executării încheierii prin care acestea au fost aplicate.

(3) Recursul depus împotriva încheierii instanței de judecată privind anularea sau substituirea măsurilor de asigurare a executării suspendă executarea încheierii.

(4) Încheierea instanței de judecată prin care se dispune aplicarea interdicției de a părăsi țara se trimite spre executare Poliției de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

(5) Sistarea executării încheierilor de aplicare a măsurilor de asigurare a executării, în cazul anulării acestora de către instanță, se admite doar în temeiul hotărârii judecătorești definitive și se execută imediat de executorul judecătoresc care are în procedura sa documentul executoriu în baza căruia s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare a executării.

(6) Ridicarea măsurilor de asigurare se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc, din oficiu, în cazul în care debitorul achită datoria și restituie cheltuielile de executare.

Articolul 64. Interdicția de a părăsi țara

(1) Interdicția de a părăsi țara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menținerii acestei interdicții. Încheierea instanței de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs.

(2) Dacă este necesară menținerea interdicției pe un termen mai mare, aceasta poate fi aplicată în mod repetat în urma unui demers motivat al executorului judecătoresc, dar nu mai mult de 3 ori în cadrul aceleiași proceduri de executare.

(3) În cazul încetării procedurii de executare în condițiile art.83 lit.a)–c) și e)–g) din prezentul cod sau restituirii documentului executoriu, interdicția de a părăsi țara se revocă de către executorul judecătoresc. În cazul în care în procesul de executare a documentului executoriu dispărește necesitatea menținerii interdicției de a părăsi țara, precum și în cazul încetării procedurii de executare în condițiile art.83 lit.d) din prezentul cod, această interdicție se revocă de către judecător la cererea executorului judecătoresc sau a

părților în procedura de executare.

Articolul 161. Persoanele care sînt în drept să conteste actele de executare.

(1) Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc pot fi contestate de către părți și de alți participanți la procesul de executare, precum și de terții care consideră că prin actele de executare le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege. Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvîrșirii lor au trecut mai mult de 6 luni.

(2) Cererea privind contestarea actelor de executare se înaintează în instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află biroul executorului judecătoresc sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc.

(3) Cererea prevăzută la alin.(2) nu se supune taxei de stat.

Articolul 163. Procedura de judecare a cererii.

(1) Reclamațiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condițiile Codului de procedură civilă și se examinează în instanță de judecată (inclusiv în cea ierarhic superioară) în cel mult 30 de zile. Executorul judecătoresc poate fi invitat să dea explicații referitor la actele contestate.

(2) În cazul contestării actului întocmit de executorul judecătoresc, sarcina probațiunii este pusă în seama reclamantului.

(3) Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, legale în fond, nu pot fi anulate pe motive formale.

(4) Hotărîrea instanței de fond poate fi atacată cu recurs.

(5) În cazul respingerii cererii, reclamantul poate fi obligat, la cererea intimatului sau a executorului judecătoresc, la repararea prejudiciului cauzat prin întîrzierea executării.

(6) Hotărîrea judecătorească prin care s-a constatat refuzul neîntemeiat al executorului judecătoresc de a întocmi/efectua un anumit act și prin care s-a dispus obligarea acestuia la îndeplinirea actului respectiv se execută de către executorul judecătoresc în termenul stabilit de instanța de judecată.

(7) În cazul neexecutării în termen a hotărîrii judecătorești indicate la alin.(6), executorul judecătoresc poate fi sancționat de instanța de judecată cu amendă de pînă la 10 unități convenționale pentru fiecare zi de întîrziere (o unitate convențională este egală cu 20 de lei). Încheierea instanței de judecată privind aplicarea sancțiunii poate fi atacată cu recurs.

Concomitent, conform art.1 alin.(1) din Legea nr.269-XIII, art.2 alin.(1) și alin.(6) din Legea nr.273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, cetățenii Republicii Moldova, au dreptul de a ieși și intra în Republica Moldova în baza pașaportului, apatrizii - în baza pașaportului pentru apatrizi, iar refugiații și beneficiarii de protecție umanitară - în baza documentului de călătorie, eliberate de organele competente.

Instanța de recurs notează că, orice limitare a dreptului persoanei la libera circulație, manifestată fie prin refuzul eliberării actelor de călătorie necesare exercitării acestei libertăți, fie prin interdicția de a părăsi țara trebuie să corespundă anumitor exigențe de ordin material și procedural care să garanteze proporționalitatea acesteia cu scopul urmărit.

Astfel, din materialele cauzei, Colegiul remarcă că, la executorul judecătoresc X, din 22.01.2016, se află la executare dosarele de executare nr.056-527-528/2016, intentate întru executarea documentelor executorii nr.2-548/2014, emise de Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău la 18.12.2014 privind încasarea în mod solidar de la Xși X în beneficiul lui X, a sumei de 50000 lei (f.d.4-5, 8,11), la data de 01.11.2016, creditorul Xa solicitat înaintarea demersului în instanța de judecată privind aplicarea interdicției de a părăsi țara pe o perioadă de 6 luni, conform prevederilor art.64 Cod de executare în privința debitorilor Xși X (f.d.7), iar în vederea executării documentului executoriu, de către executorul judecătoresc au fost întreprinse măsuri asigurătorii: s-a aplicat sechestrul pe mijloacele financiare în limita sumei debitoriale, aflate pe conturile bancare la instituțiilor financiare din Republica Moldova ale debitorilor, s-au aplicat interdicții de cu privire la introducerea oricăror modificări în Registrul de stat al întreprinderilor și Organizațiilor asupra fondatorului, s-a obligat Direcția Documentare Mijloace de Transport să aplice sechestrul pe mijloacele de transport înregistrate după debitori, s-a obligat X să aplice sechestrul asupra bunurilor imobile înregistrate după debitori (f.d.12-13), astfel, debitorii Xși X nu se prezintă la solicitarea executorului judecătoresc, or, ultimul prin procesul-verbal de ieșire la fața locului din 10 august 2016, s-a constatat precum că, la domiciliu, debitorul X, indicat în documentul executoriu - mun. Chișinău, str. X, ap. X, aceasta nu a fost de găsit (f.d.28-29).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 martie 2017, s-a admis parțial demersul executorului judecătoresc Xprivind aplicarea interdicției de a părăsi țara, precum și privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permiselor de conducere în privința debitorilor Xși X. S-a aplicat debitorilor X, anul nașterii X, cu ultimul domiciliu înregistrat în mun.Chișinău, str.X, ap. X, și X, anul nașterii X, cu ultimul domiciliu înregistrat în mun.Chișinău, str.X, ap.X, interdicția în eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permisului de conducere. În rest, s-a respins ca neîntemeiat demersul executorului judecătoresc Xprivind aplicarea interdicției de a părăsi țara, precum și privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permiselor de conducere în privința debitorilor Xși X (f.d.108-111).

În același timp, Colegiul subliniază că, la XXXXXXXXXX Curtea Constituțională a pronunțat hotărîrea privind controlul constituționalității unor prevederi ale articolului 22 alin.(1) lit.v) din Codul de executare (Sesizarea nr.20g/2017) și a declarat neconstituțională interdicția de perfecționare a actelor de stare civilă aplicată în cazul persoanelor cu datorii

Curtea constituțională a conchis că, interdicția privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere, reprezintă în sine o măsură excesivă în raport cu obiectul ce trebuie atins, și prin aceasta fiind contrară articolelor 27 și 28 combinat cu articolele X și 54 din Constituție.

Totodată, instanța de recurs reține că, recurentul Xeste activist pentru drepturilor omului și personalitate publică , ar din luna iulie 2017 - Președinte al Comisiei pentru controlul public și membru al consiliului societății civile pe lângă Președintele Republicii Moldova, este ambasador și diplomat al Organizației Internaționale Interguvernamentale de Dezvoltare Economică sub egida ONU (f.d.132-136), precum și deține pașaport diplomatic, iar imposibilitatea ieșirii din Republica Moldova, conduce la privarea recurentului de posibilitatea de a munci, garantată de art.8 CEDO.

În circumstanțele speței, în accepțiunea instanței de recurs, ingerința în dreptul la libera circulație, fiind prevăzută de lege și justificată de interesul public într-o societate democratică, este, totuși, disproporționată, aducând atingere dreptului la muncă a debitorului, prin urmare măsura aplicată față de Xeste contrară cu scopul urmărit de legiuitor.

Prin urmare, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea primei instanțe este neîntemeiată, în contradicție cu art.X9 CPC, iar argumentele invocate de către recurent întemeiate, instanța de recurs consideră necesar de a admite recursul în sensul declarat, a casa încheierea instanței de fond, soluționând prin decizie problema în fond.

Din aceste raționamente, în conformitate cu art.116, 427 lit.c) și art.428 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

D E XXXXXXXXXXXX D E:

Se repune în termen cererea de recurs înaintată de Xîmpotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 martie 2017.

Se admite recursul declarat de către X.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 martie 2017, în cauza civilă la demersul executorului judecătoresc Xprivind aplicarea interdicției de a părăsi țara, precum și privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permiselor de conducere în privința debitorilor Xși X.

Se adoptă o soluție nouă după cum urmează: se respinge, din lipsă de temei, demersul înaintat de executorul judecătoresc Xprivind privind aplicarea în privința lui Xși X, a interdicției de a părăsi țara, interdicția de eliberare a documentelor de stare civilă, a actelor de identitate și a permiselor de conducere.

Decizia este irevocabilă din momentul pronunțării.

Președintele ședinței

Judecător

Judecător

Budăi Nelea

Efros Valeri

Muruianu Ion